

I. Informatii generale despre curs si seminar

Titlul disciplinei: PERSPECTIVE CONTEMPORANE ASUPRA CULTURII

Codul: HFR 0951

Regimul disciplinei: obligatorie (Semestrul 3)

Numarul de ore: 2ore curs +2ore seminar x 14 saptamani (28ore curs +14ore seminar / semestru)

Numarul de credite: 8

Tipul de evaluare finala: Examen

Locul de desfasurare: sala Lucian Blaga (X/I), str.M.Kogalniceanu nr.1, et.1

Programarea in orar a activitatilor: conform orarului la Departamentul de Filosofie

II. Informatii despre titularul de curs si seminar

Nume, titlul stiintific: FRĂTEANU VASILE, Profesor doctor

Informații de contact: 0264-405300, int.5280, 5281

Ore de audienta: 2

III. Descrierea disciplinei

Cursul *Perspective contemporane asupra culturii* urmărește prezentarea aprofundată a marilor dezbateri contemporane din sfera culturii. O prima temă de cercetare se raportează la polemica dintre gânditorii care susțin ca între cultură și natură există o diferență „tare” (o opoziție) și aceia care susțin că între ele există o diferență „slabă”. A doua temă de cercetare se referă la polemica generată în jurul relației dintre cultură, anistoricitate și istoricitate. A treia temă de cercetare se concentrează asupra modului în care gândirea contemporană înțelege să discute conceptul de valoare – nucleul ideatic esențial al fenomenului cultural – și să distingă valorile „absolute” de valorile „relative”. A patra temă de cercetare are în vedere discutarea relațiilor dintre tradiție, modernitate și postmodernitate, precum și a implicațiilor de natură ontologică și metafizică a acestor trei concepte atunci când le raportăm fie la ideea ființei ca prezență permanentă, ca origine și ca centru identitar, fie la ideea devenirii, a temporalității, a procesualității și a descentrării diferențiatoare.

Tematica cursului

1. Introducere
2. Definiția culturii în gândirea contemporană.
3. Cultură și natură.
4. Cultură și civilizație.
5. Cultură și spiritualitate.
6. Ce este valoare culturală?
7. Principalele direcții de interpretare a conceptului de valoare.
8. Modernismul.
9. Postmodernismul.
10. Tradiția și modernitatea.
11. Tradiția și postmodernitatea.
12. Ființa ca origine și centru identitar al fenomenului cultural.
13. Devenirea ca temporalitate și proces diferențiator al manifestărilor culturale.
14. Concluzii.

Competente dobândite:

Cognitive:

Cursantul va putea:

- întrebuința în mod corect conceptele fundamentale ale disciplinei: cultură, natură, civilizație, valoare, istoricitate, tradiție, modernitate, postmodernitate, multiculturalism etc. etc.;
- înțelege în mod adecvat raportul complementar existent între identitatea culturală și diferența culturală;
- identifica în cultură domeniul privilegiat de exprimare a pluralismului spiritual;
- distinge între elementele de continuitate și discontinuitate pe care le conțin diferitele tipuri de cultură.

Atitudinale:

Pe parcursul cursului urmărim să dezvoltăm:

- o atitudine care să respecte atât identitatea culturală, cât și diferența culturală;
- o atitudine care să privilegieze nu numai contemplativ, ci și activ marile valori culturale.

Competențe cu valențe mai generale:

Cognitive:

- capacitatea de a întrebuința și de a transmite cunoștințele dobândite;
- capacitatea de a se raporta critic la diversele puncte de vedere filosofice.

Instrumental aplicative:

- abilitatea de a se exprima oral și în scris, utilizând terminologia filosofică însușită;
- competențe în cercetarea documentară și în redactarea de texte academice și de eseuri

IV. Bibliografia obligatorie:

1. Blaga, Lucian, *Trilogia culturii*, București, Editura pentru literatură universală, 1964.
2. Braudel, Fernand, *Gramatica civilizațiilor*, București, Editura Meridiane, vol. I.
3. Conor, Steven, *Cultura postmodernă*, București, Editura Meridiane, 1999.
4. Derrida, Jacques, *Scritura și diferența*, București, Editura Univers, 1998.
5. Frăteanu, Vasile, *Pentru o axiologie relațională*, „Revista de Filozofie”, nr. 5, 1997, pp. 21-36.
6. Frăteanu, Vasile, *Tratat de metafizică*, Cluj-Napoca, Editura „Dacia”, 2002, cap. Adevărul, binele, frumosul
7. Inglehart, Robert F., „Choc des civilisations ou modernisation culturelle du monde”, *Le Débat*, nr. 105/1999.
8. Lyotard, Jean-François, *Condiția postmodernă*, Cluj-Napoca, Editura „Idea”, 2004.
9. Rorty, Richard, *Eseuri filosofice*, (vol. I), București, Editura Univers, 2000.
10. Vattimo, Gianni, *Sfârșitul modernității*, Constanța, Editura Politică, 1993.
11. Vianu, Tudor, *Filosofia culturii și teoria valorilor*, București, Nemira, 1998.

V. Metode de predare si materiale folosite in cadrul procesului educational specific disciplinei:

- utilizarea unui curs interactiv cu fundament de prelegere
- discuții în cadrul cursului pe baza unor exemple
- utilizarea de studii de caz în cadrul seminariilor

VI. Planificarea intilnirilor si a verificarilor intermediare

Curs – sapt.1.

Tematica: INTRODUCERE. INSTRUMENTE CONCEPTUALE: Concepte fundamentale în filosofia culturii

Obiective:

- utilizarea în mod adecvat de către studenți a unor concepte și demersuri majore din teoria culturii: valoare, tradiție

Concepte, cuvinte cheie

- cultură
- valoare

Seminar – sapt.1.

Tematica: Prezentarea disciplinei, obiectivelor, programarea și organizarea activităților, prezentarea modalităților de evaluare pe parcursul semestrului.

Obligația studenților: asumarea unor teme de cercetare pe baza tematicii/bibliografiei propuse

Curs – sapt.2.

Tematica: DEFINIȚIA CULTURII ÎN GÂNDIREA CONTEMPORANĂ

Obiective:

- utilizarea în mod adecvat de către studenți a unor concepte și demersuri majore din teoria culturii: cultură, civilizație, valoare, tradiție

Concepte, cuvinte cheie

- cultură
- valoare

Seminar – sapt.2.

Tematica: Definiții ale culturii în gândirea contemporană

Obligația studenților: prezentare de referate, participarea la dezbateri pe baza bibliografiei propuse

Bibliografie:

Blaga, Lucian, *Trilogia culturii*, București, Editura pentru literatură universală, 1964.

Conor, Steven, *Cultura postmodernă*, București, Editura Meridiane, 1999.

Curs și seminar – sapt.3.

Tematica: CULTURĂ ȘI NATURĂ.

Obiective:

- înțelegerea celor două atitudini filosofice privind relația natură-cultură

Concepte, cuvinte cheie:

- natură
- cultură

Obligația studenților: prezentare de referate, participarea la dezbateri pe baza bibliografiei propuse

Bibliografie:

Braudel, Fernand, *Gramatica civilizațiilor*, București, Editura Meridiane, vol. I

Curs și seminar – sapt.4.

Tematica: CULTURĂ ȘI CIVILIZAȚIE

Obiective:

- înțelegerea raporturilor conceptuale dintre cei doi termeni fundamentali

Concepte, cuvinte cheie:

- cultură
- civilizație
- istoricitate / anistoricitate

Seminar – sapt.4.

Obligația studenților: întocmirea de referate și participarea la dezbateri pe baza bibliografiei propuse

Bibliografie:

Inglehart, Robert F., „Choc des civilisations ou modernisation culturelle du monde”, *Le Débat*, nr. 105/1999

Braudel, Fernand, *Gramatica civilizațiilor*, București, Editura Meridiane, vol. I

Curs și seminar – sapt. 5.

Tematica: CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE

Obiective:

- înțelegerea raporturilor conceptuale dintre cei doi termeni fundamentali

Concepte, cuvinte cheie:

- cultură
- spiritualitate
- istoricitate / anistoricitate

Obligația studenților: întocmirea de referate și participarea la dezbateri pe baza bibliografiei propuse

Bibliografie:

Frăteanu, Vasile, *Pentru o axiologie relațională*, „Revista de Filozofie”, nr. 5, 1997, pp. 21-36.

Curs și seminar – sapt. 6.

Tematica: CE ESTE VALOARE CULTURALĂ?

Obiective:

- trecerea în revistă a câtorva soluții filosofice actuale privind statutul valorii culturale

Concepte, cuvinte cheie:

- valoare
- valoare culturală

Obligația studenților: întocmirea de referate și participarea la dezbateri pe baza bibliografiei propuse

Bibliografie:

Vianu, Tudor, *Filosofia culturii și teoria valorilor*, București, Nemira, 1998

Frăteanu, Vasile, *Pentru o axiologie relațională*, „Revista de Filozofie”, nr. 5, 1997, pp. 21-36.

Curs și seminar – sapt. 7.

Tematica: PRINCIPALELE DIRECȚII DE INTERPRETARE A CONCEPTULUI DE VALOARE.

- trecerea în revistă a câtorva soluții filosofice actuale privind statutul valorii culturale

Concepte, cuvinte cheie:

- valoare
- valoare culturală

Obligația studenților: întocmirea de referate și participarea la dezbateri pe baza bibliografiei propuse

Bibliografie:

Conor, Steven, *Cultura postmodernă*, București, Editura Meridiane, 1999

Vianu, Tudor, *Filosofia culturii și teoria valorilor*, București, Nemira, 1998

Frăteanu, Vasile, *Pentru o axiologie relațională*, „Revista de Filozofie”, nr. 5, 1997, pp. 21-36.

Curs și seminar – sapt. 8.

Tematica: 9-10. MODERNISMUL.

Obiective:

- clarificarea conceptuală a structurii filosofico-culturale a modernismului

Concepte, cuvinte cheie:

- modernism

Obligația studenților: Intocmirea unui studiu documentar pe tematica propusa

Bibliografie:

Inglehart, Robert F., „Choc des civilisations ou modernisation culturelle du monde”, *Le Débat*, nr. 105/1999.

Liotard, Jean-François, *Condiția postmodernă*, Cluj-Napoca, Editura „Idea”, 2004.

Rorty, Richard, *Eseuri filosofice*, (vol. I), București, Editura Univers, 2000.

Vattimo, Gianni, *Sfârșitul modernității*, Constanța, Editura Politică, 1993.

Curs și seminar – sapt.9.

Tematica: 9-10. POSTMODERNISMUL..

Obiective:

- clarificarea conceptuală a structurii filosofico-culturale a postmodernismului

Concepte, cuvinte cheie:

- postmodernism

Obligația studenților: Intocmirea unui studiu documentar pe tematica propusa

Bibliografie:

Liotard, Jean-François, *Condiția postmodernă*, Cluj-Napoca, Editura „Idea”, 2004.

Conor, Steven, *Cultura postmodernă*, București, Editura Meridiane, 1999.

Curs și seminar – sapt.10.

Tematica: TRADIȚIA ȘI MODERNITATEA.

Obiective:

- descrierea raporturilor interne modernității cu explicitarea sensului tradiției în acest context

Concepte, cuvinte cheie:

- tradiție
- cultura ca patrimoniu
- modernitate

Obligația studenților: Intocmirea unui studiu documentar pe tematica propusa

Bibliografie:

Rorty, Richard, *Eseuri filosofice*, (vol. I), București, Editura Univers, 2000.

Vattimo, Gianni, *Sfârșitul modernității*, Constanța, Editura Politică, 1993.

Derrida, Jacques, *Scritura și diferența*, București, Editura Univers, 1998

Curs și seminar– sapt.11-12. TRADIȚIA ȘI POSTMODERNITATEA.

Tematica:

Obiective:

- descrierea reprezentarilor dominante și a raportării postmoderne la tradiție

Concepte, cuvinte cheie:

- postmodernitate
- tradiție

Obligația studenților: Intocmirea unui studiu documentar pe tematica propusa

Bibliografie:

Conor, Steven, *Cultura postmodernă*, București, Editura Meridiane, 1999.

Liotard, Jean-François, *Condiția postmodernă*, Cluj-Napoca, Editura „Idea”, 2004.

Rorty, Richard, *Eseuri filosofice*, (vol. I), București, Editura Univers, 2000.

Vattimo, Gianni, *Sfârșitul modernității*, Constanța, Editura Politică, 1993.

Curs și seminar– sapt.13. FIINȚA CA ORIGINE ȘI CENTRU IDENTITAR AL FENOMENULUI CULTURAL.

Tematica:

Obiective:

- descrierea rolului filosofic al ființei în reconstrucția ideatică a fenomenului cultural

Concepte, cuvinte cheie:

- ființă
- cultură

Obligația studenților: Intocmirea unui studiu documentar pe tematica propusa

Bibliografie:

Frăteanu, Vasile, *Pentru o axiologie relațională*, „Revista de Filozofie”, nr. 5, 1997, pp. 21-36.
Frăteanu, Vasile, *Tratat de metafizică*, Cluj-Napoca, Editura „Dacia”, 2002, cap. Adevărul, binele, frumosul.

Curs și seminar– sapt.14. DEVENIREA CA TEMPORALITATE ȘI PROCES DIFERENȚIATOR AL MANIFESTĂRILOR CULTURALE.

Tematica:

Obiective:

- descrierea rolului conceptului devenirii în reconstrucția ideatică a fenomenului cultural

Concepte, cuvinte cheie:

- devenire, proces, evoluție, schimbare
- cultură

Obligația studenților: Intocmirea unui studiu documentar pe tematica propusa

Bibliografie:

Frăteanu, Vasile, *Pentru o axiologie relațională*, „Revista de Filozofie”, nr. 5, 1997, pp. 21-36.
Frăteanu, Vasile, *Tratat de metafizică*, Cluj-Napoca, Editura „Dacia”, 2002, cap. Adevărul, binele, frumosul.

VII. Modul de evaluare

Evaluarea se va face atât pe parcursul semestrului cât și în timpul examinării finale, astfel:

- Verificare orală pe parcursul semestrului (referat/dezbatere seminar): 33% din nota finală
- Examen scris la sfârșitul semestrului-sesiune (lucrare individuală tip eseu academic): 66% din nota finală

Criteriile utilizate în evaluarea lucrării scrise: capacitatea de a opera în mod corect și adecvat cu conceptele și metodologia cercetării specifice domeniului; asumarea unei cercetări științifice și documentar-bibliografice proprii; aplicarea metodelor de redactare specifice Filosofiei.

VIII. Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale

Prezența la orele de curs nu este obligatorie. Prezentarea la examen nu este condiționată de un număr minim de prezențe. Activitatea la seminar este obligatorie. Seminarele pierdute se pot recupera.

Plagiat se va considera orice lucrare care se constată a fi în proporție de cel puțin 30% copiată dintr-o altă sursă, iar utilizarea plagiatului va determina anularea evaluării. Orice contestație a notei obținute va trebui însoțită de o cerere din partea studentului pentru reevaluarea lucrării. Rezultatul acestei reevaluări se va face de față cu studenții în decurs de 2 zile de la data contestației.